

KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE						
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. WITELONA W LEGNICY WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH I HUMANISTYCZNYCH						
Kierunek studiów:		Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna				
Poziom studiów:		jednolite studia magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Forma studiów:		stacjonarne				
Nazwa modułu:		Podstawy edukacji polonistycznej				
Rodzaj modułu:		obowiązkowy				
Język wykładowy:		język polski				
Rok studiów:	II	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:				
Semestr:	3	Wykład	Ćwiczenia	Warsztaty	Seminarium	Praktyka zawodowa
Liczba punktów ECTS:	4	15	45	-	-	-
Forma zaliczenia:		Zaliczenie na ocenę.				
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Wiedza wyniesiona z niższych szczebli edukacji językowej. Umiejętność prezentowania efektów pracy własnej.				
II. CELE KSZTAŁCENIA						
Cele kształcenia:						
Cel 1: Zapoznanie z podstawowymi pojęciami, zjawiskami i zagadnieniami z zakresu nauki o języku. Cel 2: Przygotowanie pod względem merytorycznym do projektowania polonistycznej części zajęć i konstruowania planów metodycznych służących rozwijaniu sprawności językowej dziecka. Cel 3: Wypracowanie postawy czujności językowej i nawyku poprawności językowej w odniesieniu do mowy i pisma. Cel 4: Nabycie umiejętności korzystania z wiedzy językoznawczej w dydaktyce wczesnoszkolnej i przedszkolnej.						
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH ORAZ METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW						
Efekt	Student, który zaliczył moduł w zakresie:			Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji	
wiedzy:						
W01	zna i rozumie funkcjonalne posługiwanie się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku;			B.1.W1.	udział w dyskusji, opracowanie wybranego zagadnienia oraz jego analiza	
W02	ma wiedzę dotyczącą podstaw oraz zakresu doboru treści nauczania dzieci/uczniów w zakresie języka polskiego; zna i rozumie pojęcia z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku, a także klasyczną i współczesną literaturę dla dzieci oraz kulturę dla dziecięcego odbiorcy;			B.1.W2.	udział w dyskusji, opracowanie wybranego zagadnienia oraz jego analiza	
W03	zna i rozumie etapy nabywania umiejętności czytania i pisanie w języku polskim.			B.1.W3.	udział w dyskusji, opracowanie wybranego zagadnienia oraz jego analiza	
umiejętności:						

U01	funkcjonalnie posługuje się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku;	B.1.U1.	aktywność podczas zajęć, ocena zadań na ćwiczeniach
U02	wyróżnia wśród różnych zjawisk językowych kategorie prymarne i sekundarne odpowiednie dla dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym;	B.1.U3.	aktywność podczas zajęć, ocena zadań na ćwiczeniach
U03	wypowiada się w mowie i w piśmie w sposób klarowny, spójny i precyzyjny, konstruując rozbudowane ustne i pisemne wypowiedzi na określone tematy;	B.1.U4.	aktywność podczas zajęć, ocena zadań na ćwiczeniach
U04	potrafi zaplanować działania na rzecz rozwoju swojej wiedzy i umiejętności w zakresie prawidłowej realizacji edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej.	B.1.U5.	aktywność podczas zajęć, ocena zadań na ćwiczeniach
kompetencji społecznych:			
K01	jest gotów do autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi do wspierania dzieci/uczniów w zakresie rozwoju języka polskiego.	B.1.K1.	obserwacja postaw studenta

IV. TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)

Wykład:

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin
W1	Wprowadzenie do zagadnień z zakresu językoznawstwa. Kompetencja językowa, komunikacyjna, sprawność językowa.	2
W2	Język jako kod, podsystemy języka polskiego.	2
W3	Funkcje języka i wypowiedzi w komunikacji.	2
W4	Odmiany języka. Charakterystyczne cechy odmian stylistycznych polszczyzny.	2
W5	Psychologiczne i pedagogiczne uwarunkowania rozwoju języka dziecka.	2
W6	Kompetencje komunikacyjne dzieci w aspekcie rozwojowym.	2
W7-W8	Cele, funkcje i istota edukacji polonistycznej w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Stymulacja kreatywności językowej.	3

Ćwiczenia:

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin
ĆW1	Wprowadzenie do zajęć. Treści językowe w kształceniu językowym w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w podstawie programowej, w wybranych programach nauczania.	2
ĆW2	Pojęcia: głoska, fonem, sylaba, litera. Artkulatoryjne kryteria podziału głosek polskich na samogłoski i spółgłoski. Wykorzystanie schematów artkulatoryjnych. Odniesienie do podstawy programowej edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.	2
ĆW3-ĆW4	Różnice między kodem mówionym a kodem pisanym języka. Transkrypcja fonetyczna.	4
ĆW5-ĆW6	Rodzaje upodobnień: upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe, ich odzwierciedlenie w mówionych i pisanych tekstach dziecięcych.	4
ĆW7-ĆW8	Słuch fonematyczny (w tym analiza i synteza słuchowa jako jego komponent) jako istotna kompetencja w przygotowaniu do czytania i pisania i w nauce tych umiejętności w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Praktyczne ćwiczenia.	4
ĆW9-ĆW10	Podsystem morfologiczny. Alternacje morfonologiczne i ich odniesienie do dydaktyki i ortografii. Części mowy i ich kategorie gramatyczne. Praktyczna analiza tekstu dziecięcego.	4

ĆW11-ĆW12	Rodzina wyrazów jako podstawa tworzenia zasobu leksykalnego polszczyzny. Ćwiczenia w tworzeniu rodziny wyrazów.	4
ĆW13-ĆW14	Podsystem składniowy języka. Pojęcie zdania, równoważnika zdania. Rodzaje zdań, rozbiór gramatyczny i logiczny zdań - ćwiczenia praktyczne. Trudności uczniów w edukacji wczesnoszkolnej w budowaniu zdań. Analiza pisanych tekstów dziecięcych.	4
ĆW15-ĆW16	Podsystem leksykalny języka. Kategorie znaczeniowe: nadrzędność, podrzędność, synonimy, antonimy, homonimy. Typy związków frazeologicznych. Praktyczne ćwiczenia w rozpoznawaniu i określaniu kategorii znaczeniowych oraz typów związków frazeologicznych. Mechanizmy błędów frazeologicznych.	4
ĆW17-ĆW18	Poziom tekstowy systemu języka. Koherencja i kohezja jako kategorie tekstowe istotne w kształtowaniu umiejętności pisanie tekstów (różnych form wypowiedzi) i budowania wypowiedzi ustnej. Kształtowanie umiejętności oceny tekstów dziecięcych z punktu widzenia spójności tekstu.	4
ĆW19-ĆW20	Stylistyczne zróżnicowanie polszczyzny. Język mówiony a język pisany – cechy charakterystyczne. Rozwijanie świadomości stylistycznej i kompozycyjnej u uczniów. Kształtowanie umiejętności poprawiania błędów językowych i stylistycznych w tekstach dziecięcych.	4
ĆW21-ĆW22	Komunikacyjny i pragmatyczny aspekt tekstu. Teksty perswazyjne, argumentacyjne, manipulacyjne – analiza przykładów.	4
ĆW23	Formy grzecznościowe jako teksty kultury (etykieta językowa).	1

V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- 1. Metody kształcenia:** wykład informacyjny (konwencjonalny), wykład konwersatoryjny, dyskusja, metoda sytuacyjna, ćwiczeniowa oparta na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów i form językowych.
- 2. Narzędzia (środki) dydaktyczne:** prezentacje multimedialne, teksty źródłowe, Internet, rzutniki multimedialne.

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

Forma zaliczenia modułu. Kryteria oceny formującej:

1. Opracowanie wybranego zagadnienia - kryteria oceny:

- **3,0 - 3,5** – opracowanie wybranego zagadnienia, znajomość literatury źródłowej,
- **4,0 - 4,5** – opracowanie wybranego zagadnienia, znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych,
- **5,0** – opracowanie wybranego zagadnienia, znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania.

2. Obserwacja i ocena postaw studenta wynikających z:

- realizacji zadań przygotowanych w ramach ćwiczeń,
- zaangażowania w pracę grupy,
- zachowań i aktywności w trakcie wykładów i ćwiczeń,
- prowadzenia merytorycznej dyskusji,
- potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Kryteria oceny podsumowującej:

- średnia ocen formujących.

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	60
Udział w wykładach	15
Udział w ćwiczeniach	45
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	40
Przygotowanie do zajęć	23
Opracowanie wybranego zagadnienia	9

Gromadzenie materiałów do ćwiczeń	8
Łączna liczba godzin	100
Punkty ECTS za moduł	4

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Grzegorz R., *Wstęp do językoznawstwa*, Warszawa 2007.
2. Markowski A., *Wykłady z leksykologii*, Warszawa 2012.
3. Ostaszewska D., Tambor J., *Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego*, Warszawa 2004.
4. *Rozwijanie umiejętności językowych i komunikacyjnych dziecka. Wybrane aspekty*, M. Cywińska (red.), Poznań 2016.
5. Strutyński J., *Gramatyka języka polskiego dla studentów edukacji wczesnoszkolnej wyższych szkół zawodowych i kolegów nauczycielskich*, Kraków 2005.
6. Tokarz M., *Argumentacja, perswazja, manipulacja. Wykłady z teorii komunikacji*, Gdańsk 2006.
7. Zdunkiewicz-Jedynak D., *Wykłady ze stylistyki*, PWN, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca:

1. Borawska K., *Umiejętności językowe dziecka kończącego edukację wczesnoszkolną*, Białystok 2004.
2. Czelakowska D., *Stymulacja kreatywności językowej dziecka w wieku wczesnoszkolnym*, Kraków 2005.
3. Dobkowska J., Ptaszek G., *Typy argumentów w perswazyjnym tekście uczniów III klasy szkoły podstawowej*, w: Nocoń J., Łucka-Zajac E. (red.), *Uczeń w świecie języka i tekstów*, Opole 2010.
4. Filipiak E., *Konteksty rozwoju aktywności językowej dzieci w wieku wczesnoszkolnym*, Bydgoszcz 2002.
5. Grochowska M., *Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych dziecka w wieku przedszkolnym*, Kraków 2009.
6. Kielar-Turska M., *Rozwój sprawności językowych i komunikacyjnych*, w: *Diagnoza logopedyczna: podręcznik akademicki*, E. Czaplewska, S. Milewski (red.), Sopot 2012.
7. Marcjanik M., *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa 2007.
8. Mnich M., *Sprawność językowa dzieci w wieku wczesnoszkolnym*, Kraków 2002.
9. Myrdzik B., *Zrozumieć siebie i świat: szkice i studia o edukacji polonistycznej*, Lublin 2006.
10. *Psychologia języka dziecka. Osiągnięcia. Nowe perspektywy*, red. B. Bokus, red. G.W. Shugar, Gdańsk 2007.
11. *Rekomendacje dotyczące kształcenia polonistycznego zawarte w raportach z ogólnopolskich badań umiejętności trzecioklasistów* (wybrane raporty OBUT z lat 2006-2015).